

Patria rozvedení do kostola?

Drahí bratia a sestry, téma dnešnej katechézy sa dotýka mnohých z nás. Je to provokatívna otázka, ktorá v srdciach vyvoláva emócie: bolesť, hanbu, možno aj hnev alebo neistotu, či strach alebo skúsenosť z odsúdenia. A do toho toľko rozporuplných viet, ktoré nám boli vtĺkané odmalička: „Cirkev hlása nerozlučiteľnosť manželstva.“ „Pôjdem do pekla, ak som rozvedená a mám iného muža?“ „Neexistuje aj pre mňa Božie odpustenie?“ „Mám ešte miesto v Cirkvi?“ Koľkí sa boja prísť do kostola, lebo majú pocit, že „tu už nepatria“?

Bratia a sestry, cieľom dnešnej katechézy nie je relativizovať manželstvo, ale ukázať, že rozvedení nestrácajú miesto v Cirkvi.

Pohľadajme najprv v Božom slove. Ježiš na jednej strane jasne potvrdzuje nerozlučiteľnosť manželstva. Farizeji ho pýtajú, či je dovolené mužovi prepustiť manželku z akéhokoľvek dôvodu. On odpovedá: „Čo teda Boh spojil, nech človek nerozlučuje“ (Mt 19, 6). Toto slovo si Cirkev nevymyslela – je mu verná. Manželstvo je Boží plán lásky, obraz vzťahu Krista a Cirkvi. Keď sa rozpadne, zraní sa niečo hlboké – v ľuďoch, v deťoch, v spoločenstve. Preto nemôžeme povedať: „Je to jedno.“ No ten istý Ježiš, ktorý hovorí prísne slová o manželstve, sa správa nežne k zraneným. Napríklad spomeňme si na Samaritánku pri studni (Jn 4, 5 – 42), nedávno sme čítali toto evanjelium. Mala za sebou rozbitý život – päť mužov a teraz žije s tým šiestym, ktorý nie je jej manžel. Napriek tomu s ňou Ježiš vedie najhlbší teologický rozhovor v celom evanjeliu. Neodsudzuje ju, ale odhaľuje jej srdce a pozýva ju k pravde. Alebo spomeňme ženu, ktorú pristihli priamo pri cudzoložstve (Jn 8, 3 – 11). Farizeji ju postavil do prostriedku a povedali Ježišovi: „Mojžiš nám v zákone nariadil takéto ženy ukameňovať. Čo povieš ty?“ A Ježiš odpovedá: „Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň.“ A potom, ako sa všetci vytratili, hovorí žene: „Žena, kde sú? Nik ťa neodsúdil? Ani ja ťa neodsudzujem. Chod' a už nehreš!“ Vidíme teda dve línie, ktoré musia zostať spolu: pravda – Ježiš nezľavuje z nárokov na lásku a vernosť; a milosrdenstvo – nikdy neodvrhne človeka, ktorý je zranený a hľadá Boha. Ježiš nie je sudca, ktorý z tribúny kričí, čo sme pokazili, ale lekár, ktorý sa dotýka do rany, aby ju liečil.

Preto pápež František povedal: „Cirkev nezatvára dvere, ale otvára ich dokorán pre všetkých,“ a pokračoval: „Každý. Nezabudnite na toto slovo: «Každý.» Každý, každý, každý.“ Opakoval to trikrát, aby to bolo jasné, krištáľovo jasné, bez akéhokoľvek priestoru na nedorozumenie: Cirkev otvára svoje dvere všetkým: rozvedeným, rozvedeným a znovu zosobášeným, tým, ktorí žijú spolu, „tým, ktorí sa trápia na ceste viery“. „Pretože každý potrebuje milosrdnú a povzbudzujúcu pastoračnú lásku.“ A nabáda nás, aby sme si dávali pozor na farizejstvo tých, ktorí sa považujú za nadradených, pretože majú to šťastie, že žijú v bežnej situácii. Ježiš to povedal v podobenstve: „Keď sa neukážu svadobní hostia, pán povie svojim sluham: «Chodte preto na rázcestia a všetkých, všetkých, všetkých, čo nájdete, zavolajte na svadbu.»“ – „Pane, všetkých dobrých ľudí, však?“ – „Nie, všetkých, dobrých aj zlých, všetkých“ (porov. Mt 22, 2-10). Nezabúdajme na to „všetkých“, čo je do istej miery povolaním Cirkvi, ktorá je matkou všetkých.“

Ježiš neprišiel volať spravodlivých, ale hriešnikov. Preto Cirkev nie je spoločenstvo dokonalých, ale spoločenstvo hriešnikov, ktorých Kristus neprestáva milovať. Sme telo Kristovo a každý úd je potrebný – aj ten, ktorý je zranený. Pápež František často používal prirovnanie, že „Cirkev je poľnou

nemocnicou“. Do nemocnice prichádzajú tí, ktorí sú zranení – a rozvod prináša veľké rany: v srdci, v rodine, vo viere. Každý patrí do tohto domu, kde Boh lieči a znova skladá to, čo sa rozpadlo. Rozvod ako občiansky stav nemení fakt, že pokrstený človek zostáva členom Cirkvi. Krst a dôstojnosť Božieho dieťaťa sa rozvodom predsa nestrácajú. Rozvedený človek má miesto v Cirkvi, lebo Cirkev je rodina všetkých pokrstených, nie len tých „bez problémov“. Cirkev nepozera len na „status“, ale na konkrétny príbeh človeka. Každý je povolaný k obráteniu a k účasti na živote Cirkvi. Rozvod je vážna rana, ale nie je to exkomunikácia z Božieho srdca. To, že niekto nemôže pristupovať k Eucharistii, neznamená, že Boh k nemu nepristupuje. Boh Otec miluje všetkých a chce všetkých zachrániť, všetkých pozyva k svätosti.

Môže sa rozvedený stať svätým?

Vo Svätom písme sa píše, že všetci sme povolaní stať sa svätými. „Budte svätí, lebo ja som svätý“ (1Pt 1,16). Boh sa nepozera na to, koľkokrát človek spadol, ale koľkokrát vstal a kráčal s dôverou k nemu, aby ho posvätil. Svätosť je dar, ktorý Boh ponúka všetkým, nikoho nevyklučuje. Týmto spôsobom tvorí rozoznávajúci znak každého kresťana. Každý môže byť svätým práve tam, kde je. Vo svojom povolaní, v rodine alebo v spoločenstve. Pápež František sa k téme svätosti vyjadril slovami: „Si zasvätený, si zasvätená? Buď svätým v radostnom prežívaní svojho darovania sa a svojej služby. Žiješ v manželstve? Staň sa svätým láskou a starostlivosťou o svojho manžela či manželku, tak, ako sa Kristus zachoval voči Cirkvi. Si pokrstený a nie si ženatý? Staň sa svätým čestným a kompetentným vykonávaním svojej práce a venuj čas službe svojim bratom. «Otče, ja však pracujem v továrni... Ja som zas účtovník, stále medzi číslami, tam sa nedá stať svätým...» «Dá sa to! Všade tam, kde pracuješ, sa môžeš stať svätým.» Vždy a na každom mieste sa môžeme stať svätými, to znamená, otvoriť sa tejto milosti, ktorá pôsobí v našom vnútri a privádza nás k svätosti.“ A dodajme: Si rozvedený? Staň sa svätým v pokornom prežívaní a žehnaní svojmu partnerovi. Ak sa pýtaš: „Ako môžem žehnať niekomu, kto mi tak veľmi ublížil?“, vedz, že sám určite nič nez môžeš. Ak chceš, zver svoju bolesť Ježišovi, pretože on je ten najlepší lekár zranených, pošliapaných a zničených srdiec. Veď sám povedal: „Ale vám, ktorí ma počúvate, hovorím: Milujte svojich nepriateľov, robte dobre tým, čo vás nenávidia, žehnajte tým, čo vás preklínajú, a modlite sa za tých, čo vás potupujú!“ (Lk 6, 27 – 28).

Možno vám napadne, či to nie je už príliš, aby sa stal rozvedený svätým. Je vôbec v Cirkvi nejaký príklad svätca, ktorý zažil rozvod? Je – svätá Fabiola. Žila v 4. storočí, bola rímska aristokratka zo slávneho rodu Fabiovcov. Patrili k jedným z najbohatších a najznámejších rodín v Ríme. Bola vydatá za zhýralého manžela, ktorý ju podvádzal. Na vtedajšie časy len veľmi málo žien predbehlo dobu a jednou z nich bola aj svätá Fabiola. Rozviedla sa s manželom a znovu sa vydala za iného. Keďže bola rozvedená, Cirkvou bola označovaná za cudzoložnicu, a preto ju exkomunikovali. Po čase jej druhý manžel zomrel. Fabiola túžila po návrate do Cirkvi, preto dlho konala pokánie a pápežom Siríciom bola znovu prijatá do Cirkvi. Vzdala sa bohatstva a prepychu. Veľa cestovala, aby mohla spoznávať Boha. V roku 395 odcestovala do Betlehema, kde sa stretla so svätým Hieronymom, kňazom, ktorému pomáhala s prekladom Svätého písma do latinčiny. Všetky tieto udalosti duchovne veľmi silno zasiahli Fabiolu. Preto tu strávila zopár mesiacov študovaním Svätého písma. Aj napriek veľkej túžbe usadiť sa v Betleheme, Fabiola sa nakoniec vrátila do Ríma, kde dala postaviť útulok pre chudobných a chorých, o ktorých sa do svojej smrti

starala. Zomrela v roku 399. O jej živote a diele vieme len vďaka spisom svätého Hieronyma, s ktorým ostala v písomnom kontakte až do smrti. Sám o nej napísal: „Chválená kresťanmi, obdivovaná pohanmi, oplakávaná chudobnými.“ Po smrti si ju ľudia začali ešte viac vážiť a hovorili o nej ako o svätej. Pre svoju minulosť, obrátenie k Bohu a pomoci chudobným a chorým sa stala patrónkou rozvedených, týraných a podvedených, partnerov pri ťažkých problémoch v manželstve a taktiež zdravotných sestier.

Život sv. Fabioly je pre nás príkladom, že ani rozvod nie je koniec príbehu s Bohom. Ježiš vie písať nové kapitoly aj na krivé riadky života. Každý, aj rozvedení patrí do kostola, veď všetci sme bratia a sestry, všetci potrebujeme Božiu blízkosť.

Aj rozvedený človek môže, a má žiť život viery v takej miere, v akej je to možné:

- pokiaľ to jeho stav dovoľuje (nežije s novým partnerom, alebo sa zaviazal s ním žiť bez intímneho života), môže pristupovať aj k sviatosti zmierenia. Je potrebné, aby pri spovedi ozrejmil spovedajúcemu kňazovi svoj stav;
- môže byť na svätej omši, a znovu, pokiaľ to jeho stav dovoľuje, môže pristupovať aj k svätému prijímaniu.
- ak sa nemôže spovedať a prijímať Eucharistiu, to neznamena, že nemôže ľutovať svoje hriechy, viesť s kňazom duchovné rozhovory alebo prebrať možnosť vyhlásenia neplatnosti manželstva a existuje aj duchovné sväté prijímanie.
- môže prijímať sväteniny, najmä požehnania. Je veľmi pekným zvykom v niektorých farnostiach – a je to možné aj u nás –, že rozvedený, pokiaľ nemôže prijímať Eucharistiu, môže prísť na krížik. Najmä spolu so svojim malým dieťaťom. Stačí sa postaviť do radu, dať si prst na ústa a prijať požehnanie;
- počúvať Božie slovo a nechať sa ním formovať;
- modliť sa, adorať Ježiša v Oltárnej sviatosti, zúčastňovať sa modlitbových stretnutí a pobožností;
- angažovať sa v charite, pomoci chudobným, návšteve chorých;
- vychovávať svoje deti vo viere, prichádzať s nimi na sv. omšu, pripravovať ich na sviatosti;
- zúčastňovať sa na živote farnosti a zapojiť sa do niektorých služieb podľa konkrétnej situácie a rozlišovania Cirkvi.

Milovaný brat, sestra. Ak si rozvedený alebo rozvedená, chcem ti povedať: v Cirkvi máš svoje miesto. Nech je tvoja minulosť akákoľvek, Boh ťa neprestal milovať a Cirkev ťa potrebuje. Neutekaj od Boha kvôli hanbe. Práve v tvojom kríži sa môžeš priblížiť k Ježišovi, ktorý niesol kríž. Príď, rozprávaj sa, hľadaj cestu. Neboj sa kňaza, spoločenstva, modlitby. Ak by viacerí, ktorí sú rozvedení mali v srdci túžbu po spoločenstve a modlitbe, mohli by sme vo farnosti vytvoriť takéto spoločenstvo. Napište na farský mail, alebo prihláste sa kňazovi.

„Pane Ježišu, ďakujeme ti za dar manželstva a rodiny. Prosíme za všetkých, ktorých manželstvo sa rozpadlo, za rozvedených bratov a sestry v našej farnosti. Ty poznáš ich slzy, ich vinu aj ich nevinu, ich osamelosť a strach. Daj, aby v Cirkvi našli prijatie a cestu k uzdraveniu. Nauč nás, aby sme nikoho neodohnali od teba tvrdosťou srdca, ale aby sme pravdu o manželstve žili v láske a milosrdenstve. Mária, Matka Cirkvi, ochraňuj všetky zranené rodiny. Amen.“